NEMA IZLASKA IZ KRIZE BEZ MMF-A (SAŽETAK)

Autor Dragan Tomaševski
Srijeda, 14 Travanj 2010 08:05

Zbog neodrživosti sadašnjeg modela javnih financija baziranog na principu «zaduživanja radi trošenja» samo je pitanje vremena kada će se i Hrvatska morati ponovo obratiti MMF-u i zatražiti pomoć u vidu *stand-by* aranžmana. Kako se u Hrvatskoj zbog «neraspoloženja» javnosti baziranog na stereotipnim predrasudama o ulozi i radu MMF-a takva ideja još uvijek službeno ne razmatra, ne postoji niti spoznaja da Hrvatska u sadašnjoj situaciji ne samo što nema alternative, već da je to njena jedina racionalna perspektiva i da će daljnje odlaganje samo zaoštriti kriterije za dobivanje te pomoći.

Zaključenjem tog *stand-by* aranžmana ekonomska povijest će se, nakon cijelog niza zemalja u centralnoj i istočnoj Evropi, početi ponavljati i u Hrvatskoj jer njena sadašnja kriza nema nikakvih specifičnosti koje bi ju razlikovale od ostalih država koje su, zbog istih ili vrlo sličnih problema, stekle kolokvijalni naziv «Argentina na Dunavu» . Ekonomija Hrvatske se doduše bazira na trgovini, uvozu i domaćoj potrošnji sa upadljivim nedostatkom proizvodnje i potpuno sporednom ulogom izvoza, a osnovne poluge rasta i razvoja su još uvijek u rukama države. To, međutim, u svjetskim relacijama ne predstavlja nikakvu iznimku. Stoga nema razloga za pretpostavku da će ponavljanje ekonomske povijesti u Hrvatskoj biti iole drugačije.

Međutim, veliko kašnjenje kod ulaska u EU a sada još i novo u traženju pomoći od MMF-a naravno imaju svoju golemu cijenu:

- Hrvatska ne može računati na sredstva iz EU, koja su u slučajevima zajedničke pomoći EU/MMF do sada bila uvijek dvostruko veća od onih koja je odobrio sam MMF, kako to svjedoče slučajevi Letonije i Madžarske. Hrvatska se za pomoć može obratiti samo MMF a ostali «donatori» - ako ih bude – bit će mnogo suzdržaniji nego što bi to bila komisija EU.

- Zbog nužnog političkog konsenzusa bez kojeg se ne mogu provoditi neophodne reforme koje će svakako podrazumijevati i znatne restrikcije, problematika njenih budućih odnosa s MMF-om će imati mnogo više zajedničkog s onom koju sada imaju Ukrajina ili Srbija nego s onima Letonije ili Madžarske (obje članice EU).

- Također, treba računati sa sasvim drugačijim usklađivanjem fiskalne i monetarne politike od dosadašnjeg u uvjetima bitno smanjenog budžeta i s «vrlo izglednom»

deprecijacijom (ili čak devalvacijom) kune nakon čega će se njen tečaj morati određivati na drugačiji način.

Letonija i Irska i su države koje međunarodna financijska javnost često ističe kao primjer ostalima – posebno, naravno, Grčkoj s čijom se situacijom u Hrvatskoj danas vuku paralele koje su istovremeno i iritantne i smiješne.

Letonija i Irska su političkom zrelošću svog stanovništva i njihovom samodisciplinom u provođenju ekonomskih reformi velikim dijelom uspjele sanirati svoje domaće krize.

Za pretpostaviti je da će isto može učiniti i Hrvatska.